

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky,
Šumperk, Hlavní třída 31

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

na školní rok 2023 / 2024

Obsah

Úvod

1.	Analýza výchozí situace s využitím evaluace z předchozího školního roku.....	4
1.1	Zmapování vnitřních a vnějších zdrojů školy	4
1.2	Monitoring situace ve škole.....	6
1.3	SWOT analýza výchozí situace.....	6
2.	Východiska Preventivního programu školy na školní rok 2021/2022	7
2.1	Dokumenty	7
2.2	Cíle preventivního programu školy ve školním roce 2021/2022	9
2.3	Personální zajištění.....	9
3.	Realizace Preventivního programu školy ve školním roce 2021/2022.....	10
3.1	Úkoly Preventivního programu školy	10
3.1.1	Organizace života školy	10
3.1.2	Vzdělávání a výchova žáků.....	10
3.1.3	Vzdělávání učitelů	13
3.1.5	Uplatňování přiměřených represivních nástrojů	14
3.2	Vyhodnocení účinnosti Preventivního programu školy ve školním roce 2020/2021 podle jednotlivých oblastí.....	15
3.2.1	Oblast poskytování informací týkajících se zdravého životního stylu a rizikového chování u dětí a mládeže	15
3.2.2	Zapojení žáků do různých aktivit.....	15
3.2.3	Kvalita mezilidských vztahů	15
3.2.4	Poradenská činnost	16
3.2.5	Řešení rizikového chování	17

Úvod

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Šumperk, Hlavní třída 31, je odborná škola obchodně podnikatelského zaměření, která byla založena v roce 1945 v budově bývalého německého gymnázia. Škola má více jak sedmdesátiletou tradici v přípravě absolventů na výkon obchodně podnikatelských činností v obchodních a výrobních podnicích, ve státní sféře a veřejné správě, v peněžnictví a dalších službách. Většina absolventů pokračuje ve vzdělávání na vysokých školách nebo vyšších odborných školách.

Škola nabízí vzdělávání ve dvou oborech vzdělání:

- 1) Obchodní akademie (63-41-M/02):** Tento obor připravuje odborné pracovníky pro výkon širokého spektra ekonomických, obchodně podnikatelských, administrativních a organizačních činností ve všech typech organizací a pro další vzdělávání na vyšších odborných a vysokých školách. Cílem vzdělávání je vybavit žáky obecně použitelnými kompetencemi nezbytnými pro profesní uplatnění a celoživotní učení. Škola své absolventy připravuje tak, aby se v praxi rychle orientovali a zapracovali, aby se postupně dále specializovali a pružně se přizpůsobovali změnám v obchodně podnikatelské praxi. Absolvent obchodní akademie získává složením maturitní zkoušky úplné střední odborné vzdělání, které mu umožňuje ucházet se o vzdělávání na vysoké škole a vytváří podmínky pro získání oprávnění k podnikatelské činnosti.
- 2) Ekonomické lyceum (78-42-M/02):** Mladší studijní obor připravuje žáky pro studium ekonomických, popř. právních i humanitních směrů na vysokých a vyšších odborných školách. Cílem studijního oboru je vybavit žáky kompetencemi, které jim usnadní adaptaci na požadavky vysokoškolského studia a ekonomických disciplín. Představuje další vzdělávací cestu pro značnou část středoškolské populace, která má hlubší zájem o ekonomické obory, je více teoreticky orientovaná a směřuje k vyššímu než středoškolskému vzdělání.

V každém ročníku je otevřena jedna třída obchodní akademie a jedna třída ekonomického lycea, tzn., že celkem v osmi třídách studuje cca 230 žáků. Ve škole vyučuje 22 pedagogických pracovníků. Jedná se tedy o školu s menším počtem žáků i pedagogů, jejíž výhodou je domácí atmosféra a rodinné prostředí, v němž se téměř všichni navzájem znají.

Za oblast výchovného poradenství a prevenci rizikového chování žáků odpovídá ve škole:

Jméno	Funkce	Kontakty
Ing. Tom Ristovský	ředitel školy	ristovsky@oa-sumperk.cz ; 588 110 351
Mgr. Hana Stromšíková	výchovný poradce	stromsikova@oa-sumperk.cz ; 605 753 096, 588 110 349 konzultační hodiny: PO 8:50 – 9:45 ÚT 13:40 – 14:15 ST 10:40 – 11:00, 11:55 – 12:50 PÁ 9:00 – 9:55

Mgr. Vladimír Láník	školní metodik prevence	lanik@oa-sumperk.cz ; 603 964 521, 588 110 345 konzultační hodiny: ÚT 12:40 – 13:30 ST 8:50 – 9:00
---------------------	----------------------------	---

1. Analýza výchozí situace s využitím evaluace z předchozího školního roku

1.1 Zmapování vnitřních a vnějších zdrojů školy

Vnitřní zdroje:

Výchovně vzdělávací proces probíhá v jediné třípatrové budově školy v centru města. Kromě tříd a odborných učeben škola nabízí dvě tělocvičny a venkovní hřiště. Přibližně jedna třetina žáků pochází přímo ze Šumperka, ostatní žáci dojíždějí z blízkého i vzdálenějšího okolí. Několik málo žáků je ubytováno na domovech mládeže. Výuka probíhá podle schválených školních vzdělávacích programů pro obchodní akademii a ekonomické lyceum. Rizikovými místy ve škole mohou být šatny žáků ve sklepě budovy a místnosti WC. Odpovědný výkon hlavního i pomocného pedagogického dohledu o přestávkách však toto riziko výrazně eliminuje.

Nově (od říjen 2022) jsou funkce školního metodika prevence a výchovného poradce odděleny. Metodik i výchovná poradkyně úzce spolupracují jak s vedením školy, tak s třídními učiteli a všemi pedagogickými pracovníky.

Veškeré důležité informace a dokumenty týkající se výchovného poradenství i preventivních aktivit jsou k dispozici žákům školy, jejich zákonným zástupcům i všem pedagogickým pracovníkům školy na webových stránkách www.oa-sumperk.cz v části Školní poradenské pracoviště. Výchovný poradce a školní metodik prevence vedou přehled o veškerých uskutečněných aktivitách, spravují nástěnku výchovného poradenství a prevence rizikového chování, odbornou a metodickou literaturu a další doplňkové materiály. Své připomínky k výuce i organizačním záležitostem chodu školy mohou žáci sdělovat přímo řediteli školy prostřednictvím schránky důvěry a dále prostřednictvím svých třídních zástupců na jednáních studentské rady.

Vnější zdroje:

K základním vnějším zdrojům prevence rizikového chování žáků patří metodické vedení v této oblasti ze strany krajského a oblastního metodika prevence. Oba pravidelně informují školního metodika prevence o novinkách v legislativě a o nabídce různých vzdělávacích aktivit.

Kontakty na důležité instituce:

PPP a SPC Olomouckého kraje, pracoviště Šumperk, Husitská 12

- Mgr. Radka Roučová, vedoucí pracoviště PPP – tel. 583 215 279, ppp.spk@seznam.cz
- psychologická pomoc žákům v případě vážných osobních nebo rodinných problémů

- Mgr. Hana Prejdová - psycholog a oblastní metodik prevence – tel. 583 215 279,
ppp.spk-prevence@seznam.cz
- přednášky pro žáky 1. ročníků zaměřené na vztahy ve třídě a šikanu, metodické vedení školního metodika prevence, informační služby

Probační a mediační služba ČR, M. R. Štefánika 412/12b, Šumperk

- Mgr. Eva Hasalová, tel 734 362 942, ehasalova@pm.sjustice.cz

Policie ČR, oblastní oddělení Šumperk, Havlíčkova 10

- por. Bc. Libor Příhoda, tel. 974 779 441, su.oo.sumperk.podatelna@pcr.cz
- konzultace v případě závažnějších problémů žáků

OSPOD Šumperk, Lautnerova 1

- Mgr. Petr Vlach, tel. 583 388 908, petr.vlach@sumperk.cz
- výchovné problémy dětí a mládeže

PONTIS Šumperk o.p.s., Gen. Svobody 2800/68

- Bc. Bohdana Březinová, ředitelka, mobil 777 716 030, brezinova.bohdana@pontis.cz
- PONTIS realizuje projekt "Služby sociální prevence v Olomouckém kraji"
- nízkoprahový klub pro děti a mládež RACHOT pomáhá mládeži v obtížné životní situaci poskytováním informací, podpory a odborné pomoci a zajišťuje bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času (rachot@pontis.cz)
- K-centrum – kontaktní a poradenské centrum Krédo v oblasti drogové problematiky Temenická 1, k-centrum@pontis.cz, Brablec Tomáš, sociální pracovník K-centrum, tel. 583 550 235, mobil 774 716 020, brablec.tomas@pontis.cz

Krajský školský koordinátor prevence pro Olomoucký kraj

- PhDr. Ladislav Spurný, 585 508 545, l.spurny@kr-olomoucky.cz
- metodické vedení školního metodika prevence, informační služby

PhDr. Morávek, klinický psycholog, 583 217 410

PhDr. Petrželová, klinický psycholog, 583 223 502

MUDr. Pavla Zechová, psychiatr pro děti a dorost, Školská 461/15, Zábřeh, 583 411 600

MUDr. Štěpánová, psychiatr pro děti a dorost, 583 215 279

Poradna pro rodinu Olomouckého kraje, 583 213 141

Linka bezpečí – linka Vzkaz domů	800 111 113	info@linkabezpeci.cz
Linka bezpečí – Rodičovská linka	840 111 234	info@linkabezpeci.cz
Linka důvěry dětí a mládeže Olomouc	585 414 600	www.ssp-ol.cz
Linka pro rodinu a školu - www.linkaprorodinuaskolu.cz		116 000
Linka první psychické pomoci		116 123
Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí		116 006
Linka bezpečí		116 11

1.2 Monitoring situace ve škole

V uplynulém školním roce je situace na Obchodní akademii Šumperk z pohledu rizikového chování žáků spíše uspokojivá. V příložené tabulce jsou uvedeny počty výchovných opatření (pochval a kázeňských opatření) za celý školní rok 2022/2023.

Druh opatření	1. pololetí	2. pololetí	Celkem
Pochvala TU	35x	55x	90x
Pochvala ředitele	x	2x	2x
Napomenutí TU	4x	1x	5x
Důtka TU	x	6x	6x
Důtka ředitele	x	6x	6x
Snížený stupeň - 2	x	1	1
Snížený stupeň - 3	x	x	x
Podmínečné vyloučení	x	x	x
Vyloučení ze studia	x	x	x

Pochvaly

V 1. pololetí byly uděleny pochvaly TU. Především za akci „Město čte knihu“, za reprezentaci školy v projektu EDAW v Berlíně, za reprezentaci školy ve sportovních soutěžích. Velký podíl na zdárném průběhu měli pak ocenění studenti při pořádání akce Dne otevřených dveří, Scholaris a maturitního plesu OA ŠPK.

Ve 2. pololetí bylo uděleno 55 pochval TU a 2x pochvala ředitele školy – za mimořádný projev lidskosti – pomoc postižené osobě. Pochvaly TU byly uděleny převážně za reprezentaci školy v soutěžích (ekonomických, SOČ, Eurorébus, sportovních). Dále za pomoc při organizaci akce CO (EVA 2023), za přípravu pěveckého vystoupení na předávání maturitních vysvědčení, za práci pro třídu a pro GO.

Kázeňská opatření

viz. bod 3.2.5 Řešení rizikového chování

2 žáci ukončili předčasně školní vzdělávání

- Adéla Málková 1. B (srpen 2023) – přestup na SZŠ Šumperk
- Vojtěch Rösler 3. B (srpen 2023) - přestup na SŠŘ Šumperk

1.3 SWOT analýza výchozí situace

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">○ dlouholetá tradice a dobrá pověst školy, přívětivé klima○ dobrá spolupráce s rodiči○ kvalitní adaptační kurzy GO pro nastupující žáky○ zkušenosti třídní učitelé○ vzdělávání v oblasti prevence○ u většiny žáků smysluplné trávení volného času, například sportem	<ul style="list-style-type: none">○ snadná dostupnost drog○ bagatelizace problémů rizikového chování ve společnosti, zejména ve vrstevnických skupinách○ vyšší absence některých žáků○ nedostatek času na aktivity prevence kvůli náročnosti obsahu ŠVP
PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA (HROZBY)
<ul style="list-style-type: none">○ snížení absence žáků○ minimální výskyt rizikového chování○ vyšší zájem žáků o aktivní formy trávení volného času○ být žákům osobním příkladem	<ul style="list-style-type: none">○ snaha mladých obstát ve vrstevnické skupině○ nárůst užívání OPL ve společnosti○ vysoká míra tolerance společnosti k jejich užívání○ dlouhodobý pobyt doma kvůli zavřeným školám (covid-19) – distanční výuka

2. Východiska Preventivního programu školy na školní rok 2023/2024

2.1 Dokumenty

Tento preventivní program odpovídá Metodickému doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21 291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010 a jeho 22 přílohám zaměřeným na oblasti, v nichž dochází ke konkrétním projevům rizikového chování. Přílohy Návykové látky, Alkohol a Tabák byly aktualizovány v lednu 2019. Existuje také příloha č. 22 - <https://www.msmt.cz/file/40398/> - prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS, kteří se ale v našem typu školy nevyskytují.

- Návykové látky
- Rizikové chování v dopravě
- Poruchy příjmu potravy
- Alkohol

- Syndrom týraného dítěte
- Školní šikanování
- Kyberšikana
- Homofobie
- Extremismus a rasismus
- Vandalismus
- Záškoláctví
- Krádeže
- Tabák
- Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
- Netolismus (závislost na virtuálních drogách – mobil, internet, počítačové hry, sociální sítě, virální videa, TV atp.)
- Sebepoškozování
- Nová náboženská hnutí
- Rizikové sexuální chování
- Příslušnost k subkulturám
- Domácí násilí
- Hazardní hraní

Tyto přílohy jsou manuálem pro postup školy při prevenci vzniku rizikového chování a při jeho výskytu. Každá jednotlivá příloha přesně charakterizuje daný projev rizikového chování, popisuje rizikové faktory jeho vzniku a doporučený postup jeho řešení.

Dalšími dokumenty jsou:

- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví z 11. 3. 2002 (č. j. 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn ministryně školství k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 149/2017
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance z 23. 3. 1999 (č. j. 14 423/99-22)
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prosazování rovnosti mužů a žen ve výchovně vzdělávacím procesu ve školách a školských zařízeních (č. j. 12 908/2000-23)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003-24 a s tím související Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. ve znění od 1. 6. 2015
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č. j. 37 014/2005-25
- Veškeré aktualizace dokumentů pro Olomoucký kraj: <http://ppp-olomouc.cz/metodika-prevence/dokumenty-mp/>

2.2 Cíle preventivního programu školy ve školním roce 2023/2024

Pro školní rok 2023/2024 byly vytyčeny tyto cíle:

- systematicky vzdělávat školního metodika prevence a další pedagogické pracovníky v netradičních technikách pedagogické preventivní práce s dětmi a mládeží
- pomáhat formovat správné postoje, hodnoty a způsoby chování, rozvíjet osobnost a sociální chování žáků
- soustavně přispívat k utváření zdravého životního stylu a k zavádění etické a právní výchovy
- dát maximální prostor pro rozvoj mimoškolních aktivit žáků, nabízet jim atraktivní způsoby trávení volného času
- rozšířit a posílit význam prevence výskytu rizikového chování včetně zneužívání návykových látek
- dbát na důsledné omlouvání absence žáků a její snižování
- věnovat pozornost rizikovým skupinám žáků
- průběžně sledovat výskyt rizikového chování a uplatňovat různé formy a metody umožňující včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých
- umožnit žákům a jejich rodičům důvěryhodné a dostupné poradenské služby ve škole i ve specializovaných institucích

2.3 Personální zajištění

Za realizaci Preventivního programu školy a za řešení zjištěných projevů rizikového chování zodpovídá **ředitel školy**.

Školní metodik prevence koordinuje přípravu PPŠ, jeho zavádění a realizaci a vyhodnocuje jeho účinnost. Při své práci úzce spolupracuje s třídními učiteli a všemi pedagogickými pracovníky při vyhledávání problémových projevů chování a při preventivní práci s třídními kolektivy, spolupracuje s rodiči žáků, metodikem prevence při pedagogicko-psychologické poradně, krajským školským koordinátorem prevence, případně s dalšími krizovými, poradenskými a preventivními zařízeními.

Třídní učitelé se podílejí na realizaci Preventivního programu především prací s třídním kolektivem – motivují žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy a k jejich důslednému dodržování, ovlivňují vytváření pozitivního sociálního klimatu ve třídě, mají přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí. Spolupracují se školním metodikem prevence a s ostatními členy pedagogického sboru, zajišťují spolupráci školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy.

Na začátku školního roku jsou **všichni pedagogičtí pracovníci** seznámeni na pedagogické radě s obsahem PPŠ i jeho 22 přílohami, s Programem pro šikanování (seznámení učitelé stvrzují podpisem do prezenční listiny). Materiály jsou veřejně přístupné na webových stránkách školy, na což jsou upozorněni žáci třídními učiteli na třídnických hodinách a všichni rodiče žáků na třídních schůzkách. Dle potřeby se případné záležitosti projednávají na pedagogické radě.

3. Realizace Preventivního programu školy ve školním roce 2023/2024

3.1 Úkoly Preventivního programu školy

3.1.1 Organizace života školy

- všichni pedagogové soustavně sledují vývojové a individuální potřeby žáků, včas odhalují případné vývojové poruchy a snaží se účinně pomoci v případě jakýchkoli problémů
- zvláštní pozornost věnují učitelé žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, respektují doporučení školského poradenského zařízení k úpravě vyučovacích metod a způsobů hodnocení těchto žáků
- k usnadnění přechodu ze základní školy na střední pomáhá žákům 1. ročníků tradiční několikadenní společný pobyt GO v přírodě, zaměřený na vlastní sebepoznávání, navázání přátelských vztahů mezi žáky i mezi žáky a učiteli. Pobyt přispívá k podpoře zdravého růstu sebevědomí žáků, posiluje jejich pocit odpovědnosti, ale i nezávislosti, může ovlivnit sebepojetí žáka ve smyslu jeho sebepřijetí a sebeúcty, pomáhá překonat problémy spojené s přechodem do nového prostředí a neznámého kolektivu.
- škola maximálně podporuje volnočasové aktivity (střelecký kroužek, ICT kroužek, volejbal a florbal, posilovna, jazykové kurzy, práce v redakční radě školního časopisu, rukodělný a výtvarný kroužek Klubíček – vždy dle zájmu žáků a možnosti zabezpečení ze strany školy).
- organizace provozu školy je zajištěna tak, aby byly prostory školy žákům co nejvíce přístupné a žáci nemuseli trávit volný čas (např. čekání na spoj) mimo budovu školy
- snaha o co největší zapojení žáků do života školy (např. podpora při pořádání vánočních akademií, stužkovacích plesů apod.) a do její reprezentace (Scholaris, Den otevřených dveří), podpora zapojení žáků do různých typů soutěží – Má dáti - dal, EKOTÝM, Zaučtvej to, SOČ, Finanční gramotnost, soutěže v PEK, grafických disciplínách, v cizích jazycích, sportovní soutěže aj.).
- hlavní odpovědnost za prosazování zásad PPŠ do života školy nese školní metodik prevence
- realizace akcí odborná stáž v Německu – Berlín, zájezd nejlepších žáků do Prahy, zájezd Itálie (Florence – Řím)

3.1.2 Vzdělávání a výchova žáků

Otázkami prevence rizikového chování a výchovou ke zdravému životnímu stylu se zabývají žáci **při samotné výuce v jednotlivých vyučovacích předmětech**, např.:

Český jazyk a literatura

- prokletí básníci – užívání návykových látek
- literatura přelomu 19. a 20. století – xenofobie
- „ztracená generace“, expresionismus – náboženský a politický extremismus
- ruský a francouzský realismus – patologické hráčství, alkoholismus
- současná literatura – nebezpečí drogových závislostí

Cizí jazyky

- Žáci se seznamují nejen s reáliemi, ale i s odlišnými kulturami, zvyklostmi, tradicemi v různých zemích, učí se respektu k nim; v tématech se hovoří o problematice užívání návykových látek, alkoholismu, drogách, patologickém hráčství i xenofobii a náboženském a politickém extremismu.

Občanská nauka, Společenská kultura, Společenskovědní seminář

- zdravý životní styl – zneužívání návykových látek, poruchy příjmu potravy, duševní hygiena
- občan a společnost – extremismus, rasismus, xenofobie, šikana, domácí násilí, CAN syndrom
- stát a právo – xenofobie, rasismus, šikana, kriminalita, zneužívání dětí
- světová náboženství – náboženský extremismus, nebezpečí sekt
- příslušnost k subkulturám

Dějepis

- charakteristika a historie jednotlivých náboženství – náboženský extremismus, tolerance
- války – holocaust, rasismus, nacismus, xenofobie, extremismus
- vývoj postavení žen ve společnosti

Zeměpis

- geografie obyvatelstva – rasismus a xenofobie
- regionální geografie – návykové látky, HIV/AIDS

Chemie

- zneužívání návykových látek, alkoholu, tabáku

Biologie

- zdravý životní styl, duševní hygiena, předcházení stresu
- poruchy příjmu potravy
- dopad kouření, alkoholu, drog, rizikového sexuálního chování na zdraví člověka
- sebepoškozování, domácí násilí

Tělesná výchova

- význam tělesných aktivit a sportu pro zdravý životní styl, rizikové chování v dopravě

Informační a komunikační technologie

- nebezpečí kyberšikany, netolismu (závislosti na virtuálních drogách), hazardního hraní

Právo

- právní odpovědnost občanů při porušování pravidel

Výchovný proces zahrnuje následující úkoly:

- v oblasti vzdělávání prezentují vyučující i svým osobním příkladem zdravý životní styl, působí na občanskou, právní a etickou výchovu žáků a na utváření správných postojů, hodnot a způsobů chování
- učitelé přispívají ke schopnosti zdravé sociální komunikace mezi učiteli a žáky a žáky navzájem, ke zvládnutí stresových situací
- třídní učitelé se snaží co nejvíce stmelit třídní kolektiv a podporovat třídní aktivity, motivují třídu při vytváření vnitřních pravidel společného soužití, dbají na jejich spravedlivé dodržování, podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi studenty třídy
- ve vyučovacích hodinách i mimo ně učitelé vytvářejí příznivé pracovní klima, budují mezi pedagogickými pracovníky a žáky vztah vzájemné spolupráce a důvěry
- získávání žáků pro spolupráci s vedením školy (studentská rada) a upevnění vnitřního života školy (školní časopis, pomoc při organizaci akcí pořádaných školou apod.)

Plánované aktivity

Ročník	Aktivita	Termín
1.	Představení výchovného poradce/školního metodika prevence žákům 1. ročníků, nabídka poradenských služeb, anonymní anketa (alkohol, kouření, drogy, šikana)	4., 5. září 2023
	Adaptační pobyt GO - vzájemné seznámení žáků, nastavení pravidel třídy, podpora dobrých vztahů v kolektivu a s TU	5. - 8. 9. 2023
	Představení výchovného poradce/školního metodika prevence rodičům žáků 1. ročníků na první schůzce rodičů: - seznámení s nabídkou poradenských služeb školy a ŠPZ - upozornění na materiály VP a Preventivní program školy - seznámení rodičů s výsledky ankety u 1. ročníků	13. 9. 2023
	Jak se učit efektivně už od začátku SŠ (beseda + workshop), Mgr. H. Prejdová (PPP Šumperk)	26. 9. 2023 27. 9. 2023
	Sociálně-patologické jednání ve školním kolektivu: šikana, kyberšikana, agresivita, záškoláctví, I. Kafková Dr. h. c.	listopad 2023
	Lyžařský výcvikový kurz DM – spolupráce třídních kolektivů	8. – 12. 1. 2024
	HPV – přenos, prevence. Prevence nechtěného těhotenství, MUDr. A. Hansel	únor 2024
	Základy práva a jeho aplikace v praxi:	listopad 2023

2.	trestně právní odpovědnost nezletilých a mladistvých, rozdíl přestupku a tr. Činu, příklady z praxe, I. Kafková Dr. h. c.	
3.	Drogy, alkohol, gamblerství: druhy OPL, závislost, možnosti terapie, I. Kafková Dr. h. c.	listopad 2023
	Sportovní kurz – spolupráce třídních kolektivů, výchova ke zdravému životnímu stylu (pohybovým aktivitám)	červen 2024
4.	GAUDEAMUS Brno, Praha – výstava VŠ a VOŠ	říjen 2023
	- seznámení maturantů s nabídkou možností dalšího studia	leden 2024
	Informace k možnostem dalšího studia VOŠ, VŠ (v ČR i v zahraničí). Nabídka služeb Úřadu práce, PhDr. V. Kašparová	21. 11. 2023
		22. 11. 2023
	Beseda s absolventy studia OA Šumperk (Vánoční beseda) (informace o možnostech studia na VŠ, VOŠ v ČR + workshop)	21. 12. 2023
	Beseda s Policií ČR: Práce 158x jinak	březen 2024
1. 2. 3.	Duševní zdraví, psychohygienu, zvládnání stresu, Mgr. O. Kupčák	Duben 2024

Lze využít i jiné aktivity podle nabídky a aktuální situace. Jednotlivá témata se mohou kdykoli změnit.

3.1.3 Vzdělávání učitelů

- školní metodik prevence seznámí na pedagogické radě všechny pedagogické i školské pracovníky s obsahem PPŠ a získá je pro jeho realizaci
- průběžně informuje na pedagogické radě o všech aktivitách a o případných pokynech MŠMT
- všichni učitelé se dále sami vzdělávají v zásadách zdravého životního stylu a jsou žákům při jeho prosazování osobním příkladem
- učitelé, kteří ve svých předmětech vyučují témata z oblasti zdravého životního stylu, se zaměří především na metodiku preventivních aktivit
- učitelé se účastní aktivit zajištěných vedením školy, které jsou zaměřeny na prevenci rizikového chování

3.1.4 Spolupráce s rodiči žáků

- úkolem vedení školy a zejména třídních učitelů je zvýšit zájem rodičů o život školy, o úspěchy či problémy dětí, zapojení rodičů do činnosti rady školy
- zvýšit důvěru rodičů v učitele a v jejich snahu o společné řešení případných problémů, společně s rodiči se zasadit o výrazné snížení absence žáků
- informovat rodiče o aktivitách školy, které mohou mít příznivý vliv na vývoj žáků (školní výlety, lyžařské a sportovní kurzy, odborné praxe, jazykové a sportovní soutěže, volnočasové aktivity)
- informovat rodiče o kontaktních místech, na kterých mohou hledat odbornou pomoc
- seznámit rodiče s postupem a opatřeními v případě, že se u jejich dítěte projeví rizikové chování (viz Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010 a jeho 21 příloh zaměřených na oblasti, v nichž dochází ke konkrétním projevům rizikového chování – k dispozici na webu školy www.oa-sumperk.cz).

3.1.5 Uplatňování přiměřených represivních nástrojů

- ve školním řádu je zakotven zákaz kouření a požívání alkoholických nápojů a jiných omamně psychotropních látek, stejně jako jejich přechovávání či distribuce, a to jak ve škole, tak na všech školních akcích
- v případě podezření na **zneužívání návykových látek**, po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole a v případě zjištění dealerství drogy se bude postupovat přesně podle pokynu MŠMT (č.j. 20 006/2007-51) - zveřejněno na webu školy
- v případě **řešení šikany** mezi žáky či žáky a učiteli se bude postupovat podle aktualizovaného Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. 21 149/2017) a podle Programu proti šikanování, zpracovaného pro OA Šumperk výchovnou poradkyní; tento Program proti šikanování je taktéž zveřejněn na webových stránkách školy
- v případě **záškoláctví** (neomluvená absence) se bude postupovat podle Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků ZŠ a SŠ z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č. j. 10 194/2002-14).
- o všech realizovaných krocích a aktivitách PPŠ bude školním metodikem prevence veden v průběhu školního roku písemný záznam. Vyhodnocení účinnosti PPŠ za školní rok bude součástí výroční zprávy školy.

3.2 Vyhodnocení účinnosti Preventivního programu školy ve školním roce 2022/2023 podle jednotlivých oblastí

3.2.1 Oblast poskytování informací týkajících se zdravého životního stylu a rizikového chování u dětí a mládeže

Přednášková činnost

Výchovná poradkyně se představila nastupujícím žákům v 1. ročnících, informovala je o možnosti řešit jakýkoliv problém s třídním učitelem, výchovným poradcem či kterýmkoliv z pedagogů, ke kterému budou mít důvěru. Žáci vyplnili krátký anonymní dotazník ohledně drogové problematiky a šikany, který výchovná poradkyně zpracovala a výsledky předala jednak do jednotlivých tříd, jednak byly využity k informování rodičů žáků 1. ročníků na první společné schůzce v září 2021. Pro 1. ročníky se podařilo v říjnu s pomocí PPP Šumperk zajistit besedu s Mgr. H. Prejdovou na téma *Jak se efektivně učit od začátku SŠ* včetně doplnění informací pro žáky, jak zvládat stres.

Pro žáky 1. 2. ročníků si MUDr. A.Hansel v květnu připravil přednášku na téma *Infekce virem HPV a způsoby prevence + prevence rizikového chování v sexuální oblasti*. Cílem besedy bylo seznámit žáky s virem HPV, se základními formami prevence; informovat o možných důsledcích rizikového chování v sexuální oblasti; prevence neplánovaného těhotenství a získat zdravé postoje v oblasti partnerských vztahů.

Pro žáky 1. – 3. ročníků byla určena beseda „*Pod povrch*“ v Městské knihovně T. G. Masaryka Šumperk s novinářkou a moderátorkou Světlanou Witowskou. Žáci byli formou prezentace a rozhovoru se Světlanou Witowskou konfrontováni se světem masmédií, mediálních obrazů, kritického myšlení, investigativní žurnalistiky, politických debat, fake news atd.

V říjnu se uskutečnila přednáška t S. Babčákové *Jak komunikovat* pro žáky 1. – 4. ročníků. Šlo o besedu na téma komunikace - co všechno ke komunikaci patří. Přednášející hovořila také o účinných nástrojích pro život, které mají pomoci vytvořit životní podmínky, ve kterých lze prožívat radost, lehkost a spokojenost.

Pro 3. ročníky se podařilo zajistit odbornou přednášku, kterou zrealizovala ve spolupráci s OA ŠPK *Celní správa Olomouckého kraje*. Žáci se dozvěděli mnoho nového z oblasti činnosti celní správy, vyslechli si zajímavé příklady z praxe celníků včetně vyhledávání a detekování drog a jiných omamných látek.

Pro zájemce z 3. a 4. ročníků byla určena akce *Policie ČR – práce 158x jinak*. Žáci se seznámili s požadavky, podklady a průběhem přijímacího řízení k Policii ČR. Dále tato akce byla obohacena o prezentaci a o podrobné informace na téma, co práce u Policie ČR přesně obnáší a zahrnuje.

Pro 4. ročníky byly plánována beseda na prosinec absolventů OA - VŠ studentů. Zprostředkovali žákům praktické informace o studiu na VOŠ, VŠ v ČR. V listopadu proběhla aktivita na Úřadu práce v Šumperku, kdy žáci dostali informace na téma *Možnosti dalšího studia na VOŠ, VŠ v ČR i v zahraničí + informace o nabídkách služeb ÚP v Šumperku*. V únoru 2023 se potom žáci 4. ročníků zúčastnili *Informačního dne VŠB – TU Ostrava*.

3.2.2 Zapojení žáků do různých aktivit

Velmi kladně lze hodnotit seznamovací pobyt žáků prvních ročníků školy pod vedením Mgr. Moniky Vavříkové. Ve školním roce 2022/2023 se konalo **GO** v Klepáčově. Akce se zúčastnilo 60 žáků 1. ročníků.

V říjnu také proběhla ve škole již tradiční akce „*Město čte knihu*“.

Lyžařský výcvikový kurz pro 1. ročníky (únor 2023) se podařilo úspěšně zrealizovat. Bohužel *vodácký a sportovní kurz* pro 3. ročníky (plánovaný na červen) se pro malý zájem žáků neuskutečnil.

V průběhu školního roku se s přispěním a zapojením žáků uskutečnilo několik **dalších úspěšných akcí**: Zájezd nejlepších žáků do Prahy, Happy Halloween, Pyžamový den, OA má talent (Vánoční akademie), Den Svatého Valentýna, atd.

Velikou odezvu mezi žáky měly **exkurze do výrobních podniků** - Dormer Pramet Šumperk s.r.o., O. P. papírny Olšany s.r.o., Miele Uničov a **poznávací exkurze** - do Vída centra Brno (1. A + 1. B) a do Pevnosti Poznání (2. A + 3. A)

V tomto školním roce žáci úspěšně reprezentovali školu v *soutěžích různého typu* (např. Šenovský datel, Zaúčtuj to, Má dáti – dal, Podnikavý kreativec, Ekotým, Can you speak English?, Eurorébus a ve sportovních soutěžích).

3.2.3 Kvalita mezilidských vztahů

Úroveň mezilidských vztahů na škole, přátelská atmosféra, otevřenost a vstřícnost, vzájemné respektování se jsou na škole na velmi dobré úrovni. Studenti mohou vznášet veškeré své připomínky k provoznímu, organizačnímu i personálnímu zajištění chodu školy na pravidelných studentských radách (schůzky zástupců jednotlivých tříd s vedením školy) nebo ve zvláštní schránce pro ředitele školy.

3.2.4 Poradenská činnost

Škola pokračovala v tradičním navázání kontaktů s rodiči. Již v září proběhly schůzky s rodiči žáků 1. ročníků. Kromě seznámení s cílem a obsahem vzdělávání na škole jsou rodiče informováni o Preventivním programu školy a o možnostech řešení rizikového chování žáků (viz Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28 s účinností k 1. 11. 2010 a jeho 22 příloh – webové stránky školy).

Rodiče dále spolupracují se školou a s třídními učiteli zejména při zajišťování odborných exkurzí a školních výletů, účastní se stužkovacího plesu maturitních ročníků, vděční jsme za jejich sponzorskou činnost.

Výchovná poradkyně úzce spolupracovala se šumperskou pedagogicko-psychologickou poradnou, zejména v otázkách inkluze žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Na pedagogické radě na začátku školního roku byly projednány případy žáků, u nichž PPP diagnostikovala speciální vzdělávací potřeby, a vyučující byli upozorněni na nutnost individuálního přístupu k jejich vzdělávání a k hodnocení jejich výkonů. Ředitel školy povolil jedné žákyni školy ze závažných zdravotních důvodů studium podle individuálního vzdělávacího plánu. Jedné žákyni zpracovala škola plán pedagogické podpory, přijatá podpůrná opatření 1. stupně byla vyhodnocena jako vyhovující a postačující.

Žákům ohroženým školním neúspěchem bylo doporučeno snížit absenci ve výuce, zvýšit soustředění v hodinách, konzultovat problémy s vyučujícími, více procvičovat látku při domácí přípravě, využít možnosti doučování v předmětech Matematika, Anglický jazyk, Účetnictví, které tomto roce probíhaly v rámci projektu ŠABLONY II.

3.2.5 Řešení rizikového chování

Kázeňská opatření

V 1. pololetí byla udělena pouze 4 napomenutí TU a to 2x za nesprávné omlouvání absence a 2x za ničení školního majetku.

Ve 2. pololetí bylo dohromady uděleno 13 kázeňských trestů a 1x snížený stupeň hodnocení chování – 2, chování uspokojivé (za celkem 24 neomluvených hodin v 2. pololetí). Opatření byla udělena za opakované pozdní příchody, podvodné jednání, neplnění pokynů PP pracovníků a neomluvenou absenci. Počet neomluvené absence za 2. pololetí je **37 hodin** (souhrn neomluvené absence u 3 žáků 1. ročníku).

Během školního roku 2022/2023 řešila VP ve spolupráci s TU a ŠMP osobní, výchovné problémy a rizikové chování u několika žáků OA ŠPK. Přínosem v řešení problémových situací byly rozhodně konzultace se žákem + jeho TU (3x), efektivnější variantou byly konzultace se žákem, jeho zákonným zástupcem a TU (6x). Předmětem jednání byla obava ze selhání žáka v osobní rovině, obava ze školního neúspěchu, úzkostné stavy a sociální fobie, sebepoškozování. Dále pak téma nedostatečná domácí příprava, vysoká absence ve výuce, opakované porušování školního řádu, neomluvená absence do 10 hodin. Ve 2 případech muselo být porušení školního řádu včetně neomluvené absence projednáno ve školní výchovné komisi + vyhotovení zápisu (1x žák 1. ročníku – 11 neomluvených hodin, 1x žákyně 1. ročníku – 24 neomluvených hodin).

I přes nárůst počtu udělených kázeňských opatření v 2. pololetí stále výrazně převažují udělené pochvaly. Z tohoto pohledu lze hodnotit realizaci Plánu výchovného poradenství i Preventivního programu školy na Obchodní akademii a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, Šumperk ve školním roce 2022/2023 jako efektivní. Nicméně i nadále je potřeba obezřetnost, důslednost, všestranná komunikace a úzká spolupráce jak s učiteli, tak žáky a jejich ZZ, s VP, se ŠMP. Je potřeba úzce spolupracovat s odborníky ze školských poradenských zařízení (s klinickými psychology, speciálními pedagogy, s preventisty) a to zejména u žáků v 1. ročnících. Jen tímto způsobem bude možné trend převažujícího kladného chování a jednání nad negativním udržet.

V Šumperku dne 30. srpna 2023

Zpracovala: Mgr. Hana Stromšíková
výchovný poradce

Zpracoval: Mgr. Vladimír Láník
školní metodik prevence

Souhlasí: Ing. Tom Ristovský
ředitel školy